

**AI YORDAMIDA MADANIY KONTENT YARATISH VA UNING
MENEJMENTDAGI O‘RNI****Maxmudova Aziza Azamat qizi**

O‘zbekiston davlat san’at va madaniyat instituti Magistratura bo‘limi Madaniyat va san’at sohasi menejmenti ta’lim yo‘nalishi 1-kurs magistranti

ANNOTATSIYA: Mazkur maqolada sun’iy intellekt (AI) texnologiyalaridan foydalanib madaniy kontent yaratish jarayonlari va ularning madaniyat muassasalari menejmentidagi o‘rni tahlil qilingan. Tadqiqotda AI asosida kontent ishlab chiqishning kreativ industriyaga ta’siri, madaniy mahsulotlarni raqamli platformalarda targ‘ib qilish imkoniyatlari hamda auditoriya bilan kommunikatsiyani avtomatlashtirish jarayonlari yoritilgan. Shuningdek, AI texnologiyalarining madaniy branding, kontent marketingi va strategik boshqaruvdagi ahamiyati ko‘rib chiqilgan. Natijalar shuni ko‘rsatadiki, sun’iy intellekt madaniyat sohasida samaradorlikni oshirish, vaqt va resurslarni tejash hamda auditoriya ehtiyojlariga moslashgan kontent yaratishda muhim vosita hisoblanadi.

KALIT SO‘ZLAR: sun’iy intellekt, madaniy kontent, kreativ industriya, madaniyat menejmenti, raqamli texnologiyalar, kontent marketingi, avtomatlashtirish, art-menejment.

Kirish

So‘nggi yillarda sun’iy intellekt texnologiyalari jamiyatning deyarli barcha sohalariga chuqur kirib bormoqda. Ayniqsa, madaniyat va san’at sohasida AI kontent yaratish, uni tahlil qilish va auditoriyaga yetkazish jarayonlarini sezilarli darajada o‘zgartirmoqda. An’anaviy madaniy ishlab chiqarish jarayonlari asta-sekin raqamli va

avtomatlashtirilgan tizimlar bilan uyg'unlashib, yangi boshqaruv modelini shakllantirmoqda. Bugungi kunda madaniyat muassasalari nafaqat ijodiy markaz, balki raqamli kontent ishlab chiqaruvchi va uni global auditoriyaga yetkazuvchi platformaga ham aylanmoqda. Bu jarayonda AI texnologiyalari strategik ahamiyat kasb etadi.

AI va madaniy kontent tushunchasi

Sun'iy intellekt yordamida yaratilgan madaniy kontent deganda matn, audio, video, grafik va interaktiv materiallarni algoritmlar yordamida ishlab chiqish tushuniladi.

Madaniyat menejmentida AI texnologiyalarining o'rni

Kontent ishlab chiqarish samaradorligi

AI yordamida madaniy muassasalar qisqa vaqt ichida ko'p miqdorda kontent yaratish imkoniga ega bo'ladi. Masalan, teatr spektakllari uchun reklama matnlari, muzey ekspozitsiyalari uchun tavsiflar yoki ijtimoiy tarmoqlar uchun postlar avtomatik generatsiya qilinishi mumkin.

Auditoriya tahlili va segmentatsiya

AI tizimlari foydalanuvchilarning qiziqishlarini tahlil qilib, ularni guruhlarga ajratadi. Bu esa madaniy muassasalarga har bir auditoriya uchun mos kontent yaratish imkonini beradi.

Personalizatsiya

Sun'iy intellekt asosida foydalanuvchiga individual tavsiyalar berish mumkin. Masalan, muzey saytidan foydalanuvchi qaysi eksponatga qiziqsa, unga o'xshash boshqa materiallar tavsiya etiladi.

Sun'iy intellektning madaniy kontent yaratishdagi eng muhim jihati shundaki, u ijodiy jarayonni to'liq avtomatlashtirishdan ko'ra, uni "aqlli yordamchi tizim" darajasiga olib chiqadi. Ya'ni AI inson ijodkorini almashtirmaydi, balki uning ishini tezlashtiradi, variantlarni ko'paytiradi va qaror qabul qilish jarayonini ma'lumotlar

asosida qo‘llab-quvvatlaydi. Bu holat madaniyat menejmentida yangi yondashuv — “data-driven creativity” (ma’lumotlarga asoslangan ijod) modelini shakllantirmoqda.

Madaniyat muassasalari nuqtayi nazaridan AI eng avvalo kontent rejalashtirish bosqichida foydali. Masalan, qaysi turdagi madaniy materiallar ko‘proq qiziqish uyg‘otishi, qaysi vaqt oralig‘ida auditoriya faolligi yuqori bo‘lishi yoki qanday formatlar (video, infografika, qisqa postlar) samaraliroq ekanini tahlil qilib beradi. Bu esa menejrlarga subyektiv taxminlarga emas, real statistikaga asoslangan strategiya tuzish imkonini yaratadi.

Bundan tashqari, AI madaniy kontentning “hayot aylanishi”ni ham boshqarishga yordam beradi. Ya’ni bir kontent bir marta e’lon qilinib qolmaydi, balki u qayta ishlanadi, qismlarga ajratiladi, turli platformalarga moslashtiriladi va yangi formatlarda qayta foydalaniladi. Masalan, bir teatr spektakli haqida tayyorlangan video material AI yordamida reklama roligi, qisqa ijtimoiy media klip va matnli kontentga aylantirilishi mumkin.

Yana bir muhim jihat — madaniy kontentning til va uslub jihatdan moslashtirilishidir. AI turli auditoriya guruhlariga uchun bir xil ma’lumotni turli ohangda taqdim etish imkonini beradi. Yoshlar uchun sodda va dinamik, akademik auditoriya uchun esa rasmiy va tahliliy uslubda kontent yaratish mumkin. Bu esa madaniy muassasalarning kommunikativ samaradorligini sezilarli darajada oshiradi.

Madaniyat sohasida yana bir o‘zgarish — auditoriya bilan muloqotning real vaqt rejimiga o‘tishidir. AI chat tizimlari, virtual yordamchilar va avtomatik javob berish tizimlari orqali foydalanuvchilar bilan uzluksiz aloqa ta’minlanadi. Bu esa madaniyat muassasasini “statik tashkilot”dan “jonli raqamli platforma”ga aylantiradi. Shu bilan birga, AI kontent yaratishda madaniy identitet masalasini ham dolzarb qiladi. Har qanday avtomatlashtirilgan tizim global andozalarga moyil bo‘lgani uchun milliy madaniy o‘ziga xoslikni saqlash alohida strategik vazifa bo‘lib qoladi. Shu sababli

menejmentda AI natijalarini mahalliy madaniy kontekst bilan uyg'unlashtirish muhim ahamiyat kasb etadi. Umuman olganda, sun'iy intellekt madaniy kontent yaratish jarayonini faqat texnik yangilik emas, balki boshqaruv paradigmasining o'zgarishi sifatida ko'rsatmoqda. Bu esa madaniyat muassasalari rahbarlaridan yangi kompetensiyalar, raqamli fikrlash va strategik moslashuvchanlikni talab etadi.

Xulosa qilib aytganda, sun'iy intellekt madaniyat va san'at sohasida yangi bosqichni boshlab berdi. U kontent yaratish jarayonini tezlashtirish, menejment samaradorligini oshirish va auditoriya bilan aloqani kuchaytirishda muhim vosita hisoblanadi. Biroq AI texnologiyalaridan foydalanishda inson ijodkorligi va madaniy qadriyatlar muvozanatini saqlash muhimdir. Kelajakda madaniyat muassasalari AI va inson ijodining uyg'unlashgan modeli asosida rivojlanadi. Sun'iy intellektning madaniy kontent yaratish jarayoniga kirib kelishi madaniyat va san'at sohasida tub burilish yasagan muhim omillardan biri sifatida baholanadi. Bugungi kunda AI nafaqat texnik vosita, balki madaniy menejment tizimini yangicha yondashuvlar asosida qayta shakllantirayotgan strategik resursga aylanib bormoqda. U kontent ishlab chiqarish tezligini oshirish, auditoriya ehtiyojlarini aniqroq tahlil qilish va madaniy mahsulotlarni kengroq geografik hududlarga yetkazish imkoniyatlarini sezilarli darajada kengaytirmoqda.

Tadqiqot natijalaridan kelib chiqib aytish mumkinki, AI texnologiyalari madaniyat muassasalari faoliyatida qaror qabul qilish jarayonini sezilarli darajada optimallashtiradi. Endilikda menejerlar faqat ijodiy reja tuzish bilan cheklanib qolmay, balki katta hajmdagi ma'lumotlarni tahlil qilish, auditoriya xulq-atvorini prognozlash va resurslarni samarali taqsimlash kabi yangi vazifalarni ham bajarishlari zarur bo'lmoqda. Bu esa madaniyat menejmentini an'anaviy boshqaruv modelidan raqamli-intellektual boshqaruv modeliga o'tishini anglatadi. Shuningdek, AI yordamida yaratilgan kontent madaniy muassasalarning kommunikatsion salohiyatini oshirib, ularni global axborot makonida faol subyektga aylantirmoqda. Virtual platformalar,

avtomatlashtirilgan kontent tizimlari va interaktiv xizmatlar orqali auditoriya bilan doimiy aloqa o'rnatish imkoniyati paydo bo'lmoqda. Bu holat madaniyat muassasalarini faqat ma'naviy markaz emas, balki raqamli media-ekotizim ishtirokchisiga aylantiradi. Biroq, AI texnologiyalarining keng qo'llanilishi bilan birga muhim muvozanatni saqlash zarur. Xususan, madaniy kontentning milliy o'ziga xosligi, tarixiy konteksti va estetik qiymati yo'qolib ketmasligi uchun inson ijodkorligi asosiy yetakchi rolni saqlab qolishi kerak. Sun'iy intellekt esa bu jarayonda yordamchi va tahliliy vosita sifatida xizmat qilishi maqsadga muvofiqdir. Aks holda, standartlashuv va bir xillik xavfi kuchayishi mumkin.

Kelajak nuqtayi nazaridan qaralganda, madaniyat muassasalari AI texnologiyalarini to'liq integratsiya qilgan holda faoliyat yuritadigan, yuqori darajada raqamlashtirilgan va ma'lumotlarga asoslangan boshqaruv tizimiga ega tashkilotlarga aylanadi. Bunday sharoitda madaniyat menejerlaridan faqat boshqaruv ko'nikmalari emas, balki raqamli savodxonlik, analitik fikrlash va texnologik moslashuvchanlik ham talab etiladi. Umuman olganda, sun'iy intellekt madaniy kontent yaratish va uni boshqarish jarayonlarini yangi bosqichga olib chiqmoqda. Bu esa madaniyat va san'at sohasida samaradorlikni oshirish bilan birga, ijodiy jarayonning mazmuni va shaklini ham yangicha talqin qilish zaruratini yuzaga keltirmoqda. Shu sababli AI va inson ijodining uyg'unligi kelajak madaniyat menejmentining eng muhim strategik yo'nalishi sifatida qaraladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

- 1.Kaplan J. *Artificial Intelligence: What Everyone Needs to Know*. Oxford University Press.
- 2.UNESCO. *Culture and Digital Technologies Report*. Paris, 2022.
- 3.Kotler P. *Marketing 5.0*. Wiley, 2021.

4.Castells M. *The Rise of the Network Society*.

5.O‘zbekiston Respublikasi madaniyat va raqamli rivojlanish bo‘yicha me‘yoriy hujjatlar.